Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 25. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 2-го ЛЮТОГО 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 2, 1977 No. 25. VOL. LXXXIV.

АМЕРИКА ПРОДОВЖУВАТИМЕ СВОЄ ЗАЦІКАВЛЕННЯ ЛЮДСЬКИМИ ПРАВАМИ В СВІТІ — ЗАПЕВНЯЄ САЙРУС Р. ВЕНС

Вашінгтон. — З'єднані Стейти Америки та їх уряд з президентом Джіммі Картером продовжуватимуть своє зацікавлення людськими правами в світі та ,,говоритимуть одверто про несправедливості'', де б вони не траплялися, включно із Совєтським Союзом, але робитимуть це тільки ,,час від часу'' і не в провокативний спосіб'' — заявив державний секретар Сайрус Р. Венс на пресовій конференції в понеділок, 31-го січня. Справа людських прав та їх порушування в поодиноких країнах світу, зокрема комуністичних і головно в Совєтському Союзі, була темою запитів кореспондентів у зв'язку з минулотижневими перестерогами Державного Департаменту урядам Чехо-Словаччини за переслідування і шикани проти інтелектуалістів, які підписали ,,Хартію 77''; та Совєтського Союзу за погрози оборонцеві людських прав в Совєтському Союзі, д-рові Андреєві Сахарову. Відповідаючи на запити кореспондентів, як часто Америка думає виступати в обороні людських прав в чужих країнах, Венс заявив, що ,,ми не забиратимемо голосу в кожному випадку; ми говоритимемо тоді, як вважатимемо це за вказане''. Венс дальше заявив: ,,Ми не заміряємо бути шорсткими чи полемічними, але ми будемо час від часу коментувати, як бачитимемо загрозу для людських прав та як уважатимемо за конструктивне так чинити''.

Сайрус Р. Венс

Під час цієї пресової конференції в Державному департаменті заторкнено ще ряд інших справ, включно з Родезією, Близьким Сходом, продажем зброї та переговорами для обмеження стратегічної зброї, новим договором в справі Панамського каналу та іншими актуальними проблемами.

Рівночасно спостерігачі та кореспонденти з Москви інформують, що в Кремлі, не зважаючи на останні виступи Державного департаменту і особисто президента Картера із засудом совєтських шиканів проти Сахарова, дальше покладають надії не тільки на продовження дотеперішньої політики детанту, але й на її корисний для Совєтського Союзу розвиток.

УНС ЗНОВУ ПРОДОВЖИВ ВИДАЧУ БОРГОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ДЛЯ ЧЛЕНІВ

Джерзі Ситі.—Йдучи назустріч багатьом своїм членам, які виявили бажання інвестувати свої ощадності на найбільш корисних і вигідних умовах в Боргові Зобов'язання Українського Народного Союзу, Головний Екзекутивний Комітет рішив продовжити видачу таких Зобов'язань ще до кінця лютого цього року—інформує головний касир мґр Уляна Дячук. Як відомо, Український Союз видає такі Боргові Зобов'язання від позичок для членів і Відділів та платить від них вісім відсотків, при чому від позичок на п'ять і більше тисяч долярів відсотки виплачується квартально, а від одної до п'ять тисяч долярів відсотки виплачується піврічно в квітні і жовтні. Всі ці позички на Боргові Зобов'язання, що їх формально видає Корпорація Української Будівлі, виключним власником якої є Український Народний Союз, будуть сплачені в жовтні 1979-го року. Як відомо, всі ці позички від членів УНС і їх Відділів на таких корисних для них умовах вживається на сплату позичок в банках, взятих свого часу на покриття коштів будови Української Будівлі УНСоюзу, усі приміщення в якій уже винаймлені, а прибуток з чиншу від винаймлених приміщень виноситиме вже в цьому році кругло 1,600,000.00 долярів. Інформуючи про продовження видачі Боргових Зобов'язань для членів на ще один місяць, пані Уляна Дячук рівночасно подає, що в одному тільки місяці січні ц.р. таких Боргових Зобов'язань для членів видано на суму 640,000.00 долярів, а загальна сума дотеперішніх позичок на ці Зобов'язання виносила з кінцем січня 1977 року 3,067,000.00 долярів. У справі цих позичок треба звертатися до Головної Канцелярії УНСоюзу в Джерзі Ситі.

В Національнім Архіві Канади відбулася перша виставка українського мистця

Оттава, Канада (Ольга Войценко).—Дня 21 січня 1977 р. відбулося тут святкове відкриття першої української виставки у приявності запрошених гостей, офіційних представників архіву та представників організованого громадянства столиці Канади.

Виставка слкадалася із селекції образів з мистецької спадщини проф. Катерини Антонович, що померла в лютому 1975 р. у Вінніпеґу. Перед смертю вона підписала контракт з Національним Архівом Канади, на основі якого цей архів перейняв у піклування колекцію образів, рукописів та інших матеріялів проф. Антонович. Їх перевезено в 1976 р. до Оттави і заходом відділу образів під управою Жоржа Деліля і з допомогою Діяни Коте вибрано портрети видатніших українських діячів та малюнки-краєвиди для окремої виставки з нагоди ,,Українського Тижня" в Оттаві.

Відкрив цю виставку директор етнічного відділу Волтер Нютел, пояснюючи ціль виставки й звертаючи увагу на зберігання різних збірок етнічних груп Канади, що її проводить Архів у рамках багатокультурної програми канадського уряду. З черги промовляв голова місцевого Відділу КУК, А. Криворучко, підкреслюючи ролю роду Антоновичів в історії української культури та вітаючи на відкритті членів родини: дочку й сина св. п. Катерини Антонович, пані Марину Рудницьку з Вінніпеґу й Марка Антоновича з Монтреалю.

Третім промовцем на відкритті був проф. Яр. Рудницький, що підкреслив вагу праці Королівської Комісії Б-Б і її наслідок—політику багатокультурности, завдяки якій можлива не тільки ця виставка, а й безпечне приміщення та фахове опрацювання архівних збірок окремих українців й організацій в Канаді. Він склав подяку в імені родини за влаштування цієї виставки.

Після відкриття відбулося прийняття, а приявні дістали відповідну літературу про життя й творчість Катерини Антонович.

КУК в обороні доброго імени української громади в Канаді

Вінніпеґ. — Централя Комітету Українців Канади інформує:

В останньому часі при нагоді різних прилюдних імпрез і виступів використовується т. зв. „українські жарти" для потреб чисто комерційного заінтересування. Щоб бути більш атрактивними, автори тих жартів часто переступають границі пристойности, а часом і обов'язуючі закони проти знеславнення, у висліді чого їх виступи залишають несмак і почуття пониження як серед українців, так і не-українців Канади.

Слово „боганк", яким в початках нашого поселення злобні сусіди прозивали новоприбулих іміґрантів, включно з українцями, давно вийшло з ужиття в Канаді. Але чомусь посьогодні деякі канадські українці залюбки уживають того образливого епітету на себе самих.

Не відкидаючи ідеї уживати і популяризувати серед своїх і чужих, і при кожній нагоді, цінноші пребагатого українського гумору, українська громада в Канаді повинна критично поставитись до навмисного викривлювання і примітивізації анектодів про себе самих, які ображають почуття української гідности і нічим не причиняються до збагачення нашого вкладу в культуру Канади, якого нам нераз завидують інші поселенці Канади.

Немає способу успішно користуватись того роду публічним осмішуванням, якщо самі українські громади і кожний свідомий українець не зареаґують на кожному місці і не осудять того роду виступів усіми доступними нам культурними способами, включно до зустрічей з авторами таких виступів і масовими листами до редакторів тих часописів, які поміщують звідомлення про того роду імпрези, і до компаній, які видають пластинки з того роду українськими жартами", — інформує Централя Комітету Українців Канади.

„РЯТУЙТЕ ВАСИЛЯ ФЕДОРЕНКА"—ЗАКЛИКАЮТЬ БУКОВСЬКИЙ І ПЛЮЩ

Ню. Йорк. — Комітет оборони радянських політичних в'язнів інформує:

Бувший український політичний в'язень Леонід Плющ та недавно звільнений російський політв'язень Владимир Буковський написали заяву в обороні українського політичного в'язня Василя Федоренка, котрий вже понад один рік продовжує голодівку у Владимирській тюрмі. Подаємо повний текст заяви:

17 січня з Москви повідомляли про те, що український політичний в'язень Василь Петрович Федоренко, який голодує з 10 грудня 1975 р., був доведений знущаннями адміністрації Владимирської тюрми до того, що намагався покінчити зі собою самоспаленням.

Тюремники „врятували" його, обливши окропом.

Василь Федоренко народився 1928 р. в Україні. Слюсар. Перший раз був заарештований 1959 р. за „анти-радянську пропаганду".

У Владимирській тюрмі він голодував 282 днів, протестуючи проти незаконого суду.

(Закінчення на стор. 3-ій)

Гасла появилися в Ленінґраді: ,,СССР — це тюрма народів. В неросійських республіках зростає спротив

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — З кіл, причетних до самвидаву в СССР, наспіли такі інформації:

6-го квітня 1976, в день, коли був заповіджений суд над російським дисидентом Андрієм Твердохлєбовим, з трамвайної станції в Ленінграді виїхали три трамваї, на яких були написи: ,,Свобода політв'язням'', ,,Свобода Андрієві Твердохлєбову''. 7-го квітня подібні написи появилися на будинках консерваторії, Інституту фізкультури ім. Лесгафта та на Васильківському острові. 4-го серпня на стіні Петропавловської фортеці появився великий напис: ,,Ви душите свободу, але людська душа не знає кайдан.'' Напис затерли білою фарбою і тепер видний великий білий пояс. 6-го серпня, протягом одної ночі появилися написи на Невському проспекті, на Адміральстві і на деяких автобусах: СССР — тюрма народів'', ,,КПСС — ворог народу'', ,,Геть з партійною бюрократією''. Після того органи КҐБ довший час перевіряли автомашини та ,,підозрілих'' людей. 13-го вересня 1976 року в місті відбулися обшуки і арешти. Заарештували Юлія Рибакова, Ольгу Волкову, Юлію Окулову та Наталку Лесниченко. Їх обвинувачують за статтею 230 КК РСФСР (,,свідоме знищення пам'ятників культури'') і статтею 98 КК РСФСР (,,свідоме знищення державної чи суспільної власности''). Рибакова та Волкову обвинувачують ще за статтею 190-1 (,,поширення фальшивих думок'').

Останньо серйозно посилився спротив в неросійських республіках СССР. В Латвії на початку 1976 року поширювалася листівка з закликом до лотишів боротися за демократичні права, гарантовані конституцією. Листівку підписав ,,Демократичний Союз Латвійської Молоді''. В інших листівках російською та латвійською мовами автори закликали росіян покинути Латвію, вказуючи на економічну експлуатацію Латвії; вимагали звільнення політв'язнів. В кінці шкільного року в школах поширювалась листівка з ручним написом ,,Свобода Латвії''. Влітку на мурах Ризької в'язниці появився напис: ,,Звільніть політичних в'язнів''.

В грузинському самвидаві недавно появилася стаття Звіада Гамсахурді ,,Антирежимні протести в Грузії в 1976 році''. В статті говориться, що протягом 1975-76 року в Грузії було 300 випадків пожарів і вибухів бомб, в тому числі 50 випадків у Тбілісі.

ЗСА вдержуватимуть військові залоги в Південній Кореї — каже Мондейл

Токіо. — Віцепрезидент ЗСА Волтер Мондейл заявив на пресовій конференції, яка відбулася тут на закінчення офіційних переговорів між ним і прем'єр-міністром Японії Такео Фокудою, що ЗСА додержуватимуться військових і економічних зобов'язань супроти країн Азії і тим самим задержать певну кількість військових залог в Південній Кореї. Уряд президента Картера, — заявив Мондейл, — не обернеться плечима до Азії, а наша співпраця з Японією й іншими заприязненими країнами Азії залишиться в центрі політики ЗСА. Нав'язуючи до ситуації в Кореї, віцепрезидент Мондейл відмітив, що уряд ЗСА не робитиме нічого на свою руку без попередньої консультації з урядами Японії і Південної Кореї. Зустріч віцепрезидента ЗСА з японським прем'єром, яка тривала 90 хвилин, відбулась, як звітують кореспонденти, в дружній атмосфері. Обидва державні мужі, крім економічних проблем і конференцій індустріяльних країн, обмірковували також загальні політичні питання, які мають тісне пов'язання з політичними напрямними урядів ЗСА і Японії. В понеділок, 31-го січня ц. р., Фокуда влаштував у своїй резиденції парадний бенкет для привітання Мондейла і його співробітників, які супроводили його у 10-денній подорожі по країнах Европи і Японії.

Відзначення Річниці Незалежности України у Вашінґтоні

Вашінґтон. — Д. К. (УККА). — В середу і четвер 26-го і 27-го січня 1977 р., відбулися в столиці ЗСА два окремі відзначення річниці проголошення Української Державности та Акту Злуки.

Як щорічно за останніх двадцять років, в середу 26-го січня ц. р., в 3-ій год. по полудні відбулося врочисте відзначення цієї річниці в Палаті Репрезентантів при участі численних членів Конґресу та делеґації УККА, яку очолив Юрій Несторчук, голова столичного Відділу УККА, в заступстві проф. Лева Е. Добрянського, Президента УККА, який в тому самому часі був занятий відкриттям міжнародної конференції, „ЗСА і СССР після політики відпруження", якої він був орґанізатором і керівником.

Програма в Конґресі складалася із спеціяльної молитви в намірені українського народу, яку провів о. шамб. Михайло Федорович, канцлер Української Католицької Метрополії у Філядельфії, та промов і заяв ряду сенаторів і конґресменів, які висловлювали свої симпатії та моральну піддержку для українського народу у боротьбі за відновлення своєї національної державности.

З американських законодавців промовляли: сенатор Пол С. Сарбейнес (Меріленд), конґресменка Мілісент Фенвік (Ню Джерзі), та конгресмен Христофор Дадд (Коннектикат). Всі три промовці підчеркували топтання людських прав в Україні окупаційним комуністично - московським режимом та закликали українську громаду в Америці до посиленої оборонної дії, так запевняючи свою повну співпрацю та піддержку в тих оборонних акціях.

З українських промовців про 22-го січня говорили Йосип Лисогір, екзекутивний віцепрезидент УККА, та д-р Віталій Ґарбер, заступник директора для крайових операцій ЕРДА.

У мистецькій програмі виступав ансамбль Бандуристів під проводом д-ра Ігоря Масника, відспівавши три українські народні пісні. Програму закінчено молитвою, яку відмовив о. ректор Василь Макух, та відспіванням „Ще не вмерла Україна". Ціла програма була передана в Україну українською службою „Голосу Америки".

Програма в авлях Конґресу

В четвер, 27-го січня, в гостинній авлі Будинку Рейборна, від год. 6-ої до 10-ої вечора, відбулося прийняття та спеціяльна програма для відзначення 59-ої річниці проголошення Української Державности та 58-ої річниці Акту Злуки. В прийнятті взяло участь понад 130 осіб, в тім багато членів Конґресу та представників етнічних організацій.

Після прийняття відбулася святочна програма, яку розпочато відіграниям американського гимну у виконанні п-и Лариси Дячок та вступною молитвою, яку відмовив Владика Василь Г. Лостен, Апостольський Адміністратор Української Католицької Архиепархії у Філядельфії. Вступне та привітальне слово виголосив Юрій Несторчук, голова Вашінґтонського Відділу УККА.

З-поміж представників етнічних організацій були полк. Ярослав Сустар, екзекутивний віцепрезидент Американської Етнічної Фундації; д-р Владімір Фляйшер, голова Чехо-Словацької Крайової Ради; Едвард Ройко, президент Чехо-Словацької Академії Наук і Мистецтва; Андрю Валющек, голова Відділу Національностей при Крайовому Демократичному Комітеті, і представники мадярів. З українців, крім п. Лисогора, у святкуванні взяли участь такі представники Екзекутиви УККА: мґр Іван Базарко, адміністративний директор; д-р Михайло Снігурович, заступник президента та голова Відділу УККА в Ню Гейвені; ред. Ігнат М. Білинський, секретар; д-р Володимир Душник, редактор „Українського Квартальника"; та Михайло Шашкевич, член Екзекутиви.

Були приявні також представники інших українських установ і місцевого Відділу УККА.

В Сан Хозе в Каліфорнії вперше піднято український прапор

Сан Хозе, Кал. (Т. Л.) — 22-го січня о год. 11:45 тут вперше піднесено український національний прапор при участі представників міської управи та української громади. Джордж Лайден, відпоручник управи міста та голова „Комюніті Девелопмент Сервісез", привітав українську громаду в імені посадника Гелени Гейз, громаду, яка проживає в цьому третьому щодо величини міста Каліфорнії. Він підкреслив важливість цієї події в історії міста та української громади і закликав до плекання власних традицій. Опісля проголошено присягу вірности та піднесено американський прапор. Тоді о. Шумаков, настоятель православної громади в Сан Франсіско, поблагословив український прапор та виголосив патріотичну молитву над прапором, як символом боротьби за волю та права українського народу. Після піднесення українського прапора Т. Лукач відчитав цьогорічну проклямацію. Тепер цей прапор перейшов у власність міста Сан Хозе та Організації Об'єднаних Націй, місцевий відділ якої спонзорував урочистість. Тепер прапор буде висіти один тиждень перед будинком головної бібліотеки в центрі міста.

Часто різні установи та організації звертаються до управи міста за прапорами різних націй для відзначення всякого роду свят, і український прапор увійде в склад прапорів, що служать цьому завданню. В майбутньому наш прапор буде виставлятися разом з іншими прапорами під час шкільних свят, конвенцій, з'їздів, конференцій та фестинів громадських організацій. Звичай отримувати проклямацію 22-го січня в Сан Хозе запровадив Василь Сокол (помер 1974 року), один з піонерів Американської України. Пан Сокол теж подбав, що піднесено прапор в приявності декількох осіб. Від того часу (1964) кожного року отримувано проклямацію і читано на концертах-академіях української громади в Сан Франціско. Про цьогорічну урочистість, яка вже мала формальний характер, постарався П. Сокіл (неспоріднений). О. Бодрук зорганізував учасників, п. Шмотолох вів урочистість, а Ліда Перехрест провадила співом. Плянується на другий рік поширити форми відзначення цієї події в нашій громаді.

Криза палива в загрожених стейтах продовжується

Вашінґтон. — Недостача палива, зокрема природного газу, спричинила багато невигод для мешканців загрожених гострою зимою стейтів. Президент Джіммі Картер проголосив 35 повітів Фльориди загроженими, і вони тим самим можуть одержати відповідну федеральну допомогу для відбудови знищених морозами овочевих і яринних піль. Вимога президента про переставлення запасів природного газу із стейтів менше загрожених до стейтів, які переживають катастрофу небувало гострої зими, була схвалена Конґресом, і мабуть в скорому часі увійде в життя. Тим часом снігові бурі продовжуються в північній частині нюйоркського стейту, Огайо, Ілліной та інших. В понеділок, 31-го січня ц. р., тільки в околиці Вотертавн випало за 24 години 18 інчів снігу, припиняючи всякий рух на дорогах. Найгірше пошкодовані міста Боффало в стейті Ню Йорк, Піттсбург в стейті Пенсилвенія, Норт Каролайна в Індіяні та багато інших. Криза доетави природного газу в Пенсилвенії і Ню Джерзі, головно для великих підприємств і установ, все ще триває. Джон Карлсон, економічний дорадник президента Картера, заявив, що гостра зима може некорисно відбитися на загальній економіці, і ціни на харчі, бодай в першійполовині року, можуть піднестися.

Працівники рятункових загонів у Боффало перевіряють, чи в засипаних снігом на шляхах автомобілях не залишились люди, які потребувалиб негайного рятунку.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montbomery Street, Jersey City, N.J. 07303. Application to change frequency to "Daily except Mondays and holidays" pending at Jersey City, New Jersey.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Туга за свободою

У зв'язку з офіційними заявами Державного департаменту ЗСА в справі потоптання людських прав багатьма країнами світу, зокрема Совєтським Союзом та іншими комуністичними державами і натавруванням їх за іґнорування підписаної ними Гельсінкської Декляраціі, західня преса помістила цілий ряд статтей, які віддзеркалюють тугу східньо-европейських народів за свободою, здійсненням постанов про людські права і за пануванням права, замість поліційного і цензорського терору.

Обширну статтю на цю тему надрукував ,,Ню Йорк Таймс" у числі з 31-го січня ц. р. Автор статті Флора Луїс стверджує на підставі довших студій дисидентських рухів і реакції комуністичних режимів у Східній Европі, що рухи спротиву в комуністичних країнах не виникли імпульсивно під впливом якихось тимчасових і переходових подій, але виростали із тривалих ситуацій, та що кожний з цих рухів має специфічне завдання: оборону людських прав, догляд за виконанням постанов Гельсінкської Декляраціі, оборона релігії і священослужителів, змагання за вільність еміґрації, вільність мистецького вияву тощо. Однак головним моттом боротьби є свобода і незалежність, які можуть існувати тільки тоді, коли на Сході будуть привернені пошана і респектування права, а не закони військової і поліційної диктатури, які вже в зародку придушують вияви і стремління до свободи. Тому й не дивно, що рухи дисидентів в Совєтському Союзі і в країнах під совєтським впливом зустрічаються з безпощадним засудом і придушуванням з боку влади.

Не всі ці репресивні акції мають успіх. Дуже часто вони викликають голосну реакцію як за кордоном, так і у власній країні. Так було в Чехо-Словаччині, де уряд гостро реагував на маніфест ,,Хартія 77", затримав і переслухав сотні людей та назвав цю акцію роботою ,,антикомуністичних і сіоністських централь", але підписані особи заявили, що вони вважають себе ідейною спільнотою і продовжуватимуть свою працю і боротьбу проти режиму, який ламає власні закони і топче людські права.

Подібно реаґували також польські інтелектуалісти і робітники, створивши для ведення скоординованої протирежимної акції окремий комітет, який розгорнув широку діяльність в Польщі і розголосив оборону робітників поза її кордонами, змобілізувавши при тому цілу Польонію у країнах вільного світу на оборону батьківщини.

Найгіршою для режиму і найтяжчою до опанування є ситуація таки в самому Совєтському Союзі. Помимо того, що головніших дисидентів і борців за людські і національні права в поневолених Москвою країнах посаджено до в'язниць і концтаборів та психіятричних закладів, їх голос передається різними каналами не тільки їхнім ровесникам і молодшому поколінню в їх власних країнах, але також продістається за кордон і через західні радіостанції вертається назад до СССР та стає могутнім голосом перестороги, протесту, заохоти, надії — голосом свободи. І знову ж таки у відповідь на терор, дисиденти відповідають пожвавленням активности на всіх дослівно відтинках життя. В Україні акція груп спротиву та їх боротьба за людські права тісно пов'язана з боротьбою українського народу за свої національні права, однозначні з людськими правами. Тому нам слід уважливіше застановитися над можливостями допомоги борцям в Україні і розгорнення таких акцій за кордоном, які допомогли б їм у їхній такій затяжній і такій складній боротьбі.

В. БУКОВСЬКИЙ У ПАРИЖІ

Париж. (Т. Дж.) — Відомий російський дисидент Володимир Буковський, що вславився не лише своєю незламністю, але й виразним становищем проти русифікації народів СССР, — відвідав і Париж та виступив на пресовій конференції, що її влаштувала т. зв. Робоча група в обороні голодуючих в'язнів Владимирської тюрми.

Групу цю очолив визнаний французький письменник ти публіцист П'єр Еммануель, кол. член Французької Академії, співробітник відомого паризького щоденника ,,Лє Фіґаро''. Отже, подією було й те, що вперше в Парижі давали розголос В. Буковському праві, а не ліві, як це у Франції надто часто буває. На жаль. Як і на жаль, з боку підсовєтських резистантів, у цій групі в першу чергу працюють люди, тісно пов'язані з НТС...

Та не можна підходити до жертви й шляхетности В. Буковського через окуляри його — більш чи менш — випадкових опікунів, що ним зайнялися після цинічної виміни його за Корваляна, провідника чілійських комуністів. Він же ще не мав часу зорієнтуватися в тутешніх обставинах. А коли й зорієнтується, то — як і Плющ — не мусить підходити до справи допомоги тим, що залишилися у кайданах в СССР, з міркою наших критерій. Це ми мусимо пам'ятати у кожному випадку приїжджого звідти. Та — мати також на увазі організаційні й фінансові можливості кожного з них.

В. Буковський опинився на згаданій пресовій конференції майже випадково. Мав для Парижу лише дві години, між двома літаками, їдучи до Голляндії. У Парижі буде він десь 5-го лютого й тоді дасть вичерпне інтерв'ю.

15 січня він лише мав намір (і змогу) виступити в справі голодуючих в'язнів у Владимирській тюрмі й не хотів глибше входити у більш засадничі справи, за браком часу. У своїй вступній заяві він сказав, що — свобода неподільна. Боронячи її в одному місці, боронимо її — і то мусимо боронити — скрізь. Коли говоримо про в'язнів Владимира, не забуваймо про в'язнів Югославії. А головне — не забуваймо, що тоталітаризм має свою логіку: все починається від гарних фраз, а кінчається терором.

Але прилюдна опінія, розуміння і симпатії вільного світу — не можуть змусити тиранів до поступок, масова реакція людей вільного світу може допомогти людям в СССР привернути їхні права, а може й свободу.

І В. Буковський ще раз і ще раз наголошував проблему, яка у нас і досі наче б ще не зовсім ясна: будь-яка реакція тут у користь в'язнів там — їм тільки допомагає. Всяка картка, вислана звідси, якщо навіть вона не дійшла до адресанта-в'язня, йому тільки допомагає, бо в'язничники бояться розголосу, бояться нашого заступництва звідси.

Відповідаючи далі на питання приявних, В. Буковський заявив, що — властиво — у СССР є 250 мільйонів в'язнів. До них сьогодні належить і Корвалян, бо він не думає там вільно. Його там змусили відразу ж стати на совєтську плтформу і коли ми тут змагаємось за звільнення політв'язнів у СССР, то слід змагатися і за звільнення Корваляна, якого вже змусили говорити за совєтськими стандартами...

З великим теплом говорить В. Буковський про українських політв'язнів. Антонюка, Сергієнка, Федоренка — знає особисто. Не мав нагоди перебувати в одній камері з В. Морозом, але листувався з ним тюремними засобами й має до нього найбільшу пошану. На питання про національні проблеми відповів:

— Боротьба за національну свободу народів СССР — це й моя боротьба. Вона невіддільна від загальної боротьби за свободу. Адже не може бути людської свободи без свободи національної. Тут старатимуся нав'язати тісніші контакти з національними групами...

В. Буковський усе ще має на обличчі сліди пережитого: він же половину свого короткого життя провів в ув'язненні... Але в очах має — як і Л. Плющ — вогонь завзяття та рішучости боротися за раз визнаний ідеал, а в першу чергу — за допомогу тим, що залишилися у кайданах. Він може й помилятися, але має найкращі наміри, також у національному питанні. Про це маємо надію почути докладніше в перших днях лютого, коли він до Парижу прибуде для вичерпного виступу.

Але вже 17 січня, під час пресконференції Л. Плюща в п'яті роковини масових арештів в Україні 1972 року, Н. Горбаневська від редакції ,,Континенту'' передала представникам еміґраційної преси заяву В. Буковського та текст листа російських в'язнів Влади-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПОЛІТИЧНІ ПОМИЛКИ КОМУНІСТИЧНИХ ВОЖДІВ

Мюнхен (П. Ф.) — Довго в совєтській імперії політичним підручником підданих комуністичного режиму був ,,Короткий курс ВКП(б)''. Як автор, був підписаний Сталін, але ясно, що він дав спеціялістам директиви, про що і як треба писати історію большевицької партії. Безперечно, Сталін робив теж стилістичні й фактичні зміни в цій книжці, яку в перекладах на всі мови читали, немов Біблію, комуністи цілого світу.

У тій дивоглядній книжечці читачі знаходили теж ,,політичну філософію'' автора. Сталін твердив, мовляв, ,,щоб не помилитися в політиці, треба твердо додержуватись марксизму-ленінізму''. Коли довелося цю ,,філософію'' провіряти на ділі, то й сам Сталін мусів визнати, яку гибіль помилок наробив він з своєю партією в політиці. На бенкеті перемоги в травні 1945 року Сталін щиро признався, що в іншій країні інший народ давно послав би такий уряд туди, де козам роги правлять. Але Сталін подякував ,,великому російському народові'' за його терпеливість (,,терпєніє''), бо він не зліквідував режиму компартії, не вважаючи на його страшні помилки в політиці.

На 20 з'їзді компартії в Москві 1956 року секретар Хрущов прочитав доповідь про помилки й злочини Сталіна. Хоч ця доповідь була призначена тільки для членів партії, вона стала відома в СССР й у світі. 1976 року в СССР не згадано про промову Хрущова на 20 з'їзді компартії. Чому? Безперечно, причина була та, що сталінці в Центральному Комітеті компартії вважають доповідь Хрущова за велику помилку. Адже від того часу поширилася критика комуністичного режиму в СССР, а в комуністичних країнах поза СССР дійшло до збройних виступів проти опіки Москви: Польща й Угорщина в жовтні 1956р. В компартіях вільних країн почався рух за визволення від директив, що приходили з Москви. Провідник італійської компартії Толіятті назвав, цей рух ,,поліцентризмом'': то значило, що не тільки Москва має бути центром комуністичної ,,віри'', але можуть дійти й інші комуністичні центри.

Зовсім зрозуміло: сталінці, що дають ,,тон'' політиці совєтської компартії, вважають доповідь Хрущова на 20 з'їзді за шкідливу, бо від того часу Москва втратила монополію на комуністичну правовірність і ,,єдиноспасенність''. За влади Сталіна було інакше: кожне слово ,,батька народів і світового пролетаріяту'' приймали всі компартії як непорушний закон.

Хоч теперішні ватажки компартії в Кремлі — ,,Сталінові сироти''— заглядають в ,,Короткий курс ВКП(б), щоб навчитися політичної мудрости, але їм не вдається обминути помилок. Брежнєв свого часу критикував відсунутого від влади Хрущова за його помилки. Однак помилка, начинена всякими неприємними несподіванками, трапилася й теперішньому генеральному секретареві й маршалові в 1975 році. Це сталося на міжнародній конференції 1975 року в Гельсінках, в столиці Фінляндії. Коли говорилося про роззброєння, про прямування до миру між державами, то представники уряду СССР уміли відстояти свою ,,політичну лінію''. Але ,,імперіялісти'' на цій конференції підсунули Брежнєву та провідникам різних комуністичних країн на підпис документ, який наробив їм великого клопоту. Брежнєв та інші комуністичні секретарі підписали зобов'язання, що будуть у своїх країнах шанувати права своїх громадян на вільний виїзд, на вільну інформацію і т.д. Цілий список прав ,,гнилої буржуазної демократії'' прийняв Брежнєв і підписав рукою власною. Він думав, що це забудеться в світі, як забуто давню ,,Хартію Об'єднаних Націй'', в якій теж ґарантовано людям цілого світу всякі права.

Однак сталося інакше. В різних країнах ,,заговорили і Дніпро і гори''. Звідусіль залунали протести проти беззаконства й терору, що душить громадян комуністичних країн. Люди пишуть до Брежнєва та його міністрів, що вони не додержують власних обітниць, підписаних у Гелсінках. Також піддані в комуністичних державах ,,захабніли'': організують комітети для оборони громадянських прав, ґарантованих підписами в Гельсінках. Комуністичні уряди пробують цей рух невдоволених громадян задушити репресіями, але це доходить до відома суспільства у вільних країнах. Під натиском громадської лінії мусять і комуністи вільних країн протестувати проти бешкетів комуністичних держиморд, які стараються своїми методами спинити всяку опозицію у своїх країнах. Саме цими днями поширилася критика утисків проти ,,дисидентів'' у пресі комуністів Італії, Франції, Англії, Швеції. Це вже не ,,многоцентровість'', а явний непослух, ,,бунт'' тих компартій, що раніше вірно виконували накази з Москви.

І тепер Брежнєв стоїть перед нерозв'язаною проблемою: збільшити репресії проти непокірних громадян, що критикують режим терору, або попустити, дозволити громадянам користатися правами, записаними в конституції СССР. Перше рішення, поворот до сталінізму, викликало б ще гостріші протести з вільних країн, теж від комуністичних партій, котрі в своїх країнах присягаються на свою вірність демократичним вільностям. Друге рішення - попустити - привело б до ослаблення режиму держиморд у СССР, і це підрило б ґрунт під ногами самого генерального секретаря.

Не наша повинність радити новоспеченому маршалові і ,,тричі героєві'' Совєтського Союзу, як він мав би вийти із труднощів, що створилися наслідком його власної помилки. Утіхою для нього можуть бути хіба цинічні слова прославленого французького дипломата Талерана (Talleyrand, 1754-1838). Він казав, що в політиці помилка дає деколи наслідки, гірші від злочину...

Іванна Савицька

ОЙ, ПІШЛИ Б МИ НА МУЗИКИ...

[замість фейлетону]

Таке красне запрошення на Баль Преси прийшло, таке обіцююче, що кортить, ой, кортить не тільки дівчат, але й молодиць, та й бабусь наших хвацьких (що танцю не цураються) у Філядельфію поїхати і ,,лиха закаблукам дати''...

Погляньте тільки на останню сторінку запрошення. Ділову частину балю вхопили в свої руки два енергійні полководці: пані Марія Харина і ред. Ольга Кузьмович. Уявляєте яка дисципліна буде, який порядок військовий. А список адьютантів отої ,,балевої баталії'' — такий довгий і такий промовистий, що навіть новообраний президент такого штабу не має.

А що вже казати про жюрі для вибору пресової красуні.

Мой, мой! Легше верблюдові пролізти крізь вушко голки, як котрійсь гарній дівчині діждатись буде похвали від повного життя і знання інженера Яцкевича. Як стане він примірювати оту кралю, стане розглядати пропорції, закруглення, числити обвід і мірити різні кути, то баль минеться, а інженерському ділу ще не буде кінця...

Але, не журімося кралями, журімося чимось іншим. І черевички є, та ще й у декого зі золотими підківками, а дансерів-ескортів кат-ма.

Ой, людоньки мої! Проблеми в карнавалі, як знаєте, не мала, та трагізму на цей раз не буде. Кмітливий Комітет, зложений із самого жіноцтва, і тут радо найшов заковику прекрасно розв'язав.

І так, у місті Братньої Любови створилася випозичальня дансерів, на зразок фірми Братів Бражників (випозичальня костюмів).

Ми дістали оказійне число каталогу: стрункі, молоді, красиві, — ставка висока (з титулом, — подвійна ціна).

Дансери середнього росту, овальної хвіґури, лисаві — ціни помірковані.

Молоді лікарі, — на вагу золота. Їх треба замовляти (як весільні залі) найменше рік наперед.

Інтелектуали, — за добровільними датками. Оригінали з коралями (помітно впали на ціні), — на випродажі.

Дансери на ,,медікері'' доплачують до себе четвертину платні зі соціяльного забезпечення.

Добре танцюючі тільки за готівку, платну згори.

Дансери-статисти, які пересиджують в буфеті, — за безцін, на догідні сплати.

Гуртові замовлення на дванадцять дансерів і більше, десять відсотків знижки.

Виміна дансерів в часі забави — можлива, зворот виключений.

Останки і перебірки можна розбирати забездурно.

Оплати за випозичення дансерів — слід відтягати від річного податку.

Ось так, наглядно видно, що проблеми з браком дансерів — на цей раз напевно не буде. Недаром організація балю вся в жіночих руках.

Отож, не надумуйтесь, не гайте часу, лагодіться чимдуж на Баль Преси, бо вухо такого не чуло, і око не бачило, що готує для балевих гостей — місто Братньої Любови.

Борис Олександрів

,,ТЕБЕ Я В ПІСНІ БАЧУ, РІДНИЙ КРАЮ"...

(Сильветка співака-артиста Йосипа Гошуляка)

(2)

З неменшою похвалою оцінила нашого земляка канадська англомовна преса, речниками, якої були: Казімір Картер з ,,Вінніпеґ Фрі Пресс", Гю Томпсон з ,,Торонто Дейлі Стар", Елмо Капрієті з Торонтського ,,Варсіти", та рецензенти з ,,Канадієн Бродкастер енд Телескрін".

На початку 1968 року, заощадивши потрібні кошти і належно сплянувавши цілий проєкт, Гошуляк видав фірмовану торонтською студією Ар-Сі-Ей Віктор свою першу довгограйну платівку ,,Українська клясика", українським підзаголовком ,,Тебе я в пісні бачу, рідний краю". Сюди ввійшли в його виконання такі твори: ,,94-й псалом Давида" — П. Куліша, музика В. Барвінського; ,,Кряче ворон" — слова Є. Кротевича, муз. К. Стеценка; ,,Із-за Чорного моря" — народна дума, муз. М. Гайворонського; ,,Ой, поля, ви, поля" — слова О. Кониського, муз. В. Барвінського; ,,Степ" — слова М. Чернявського, муз. Я. Степового; пісня Тараса з опери ,,Тарас Бульба", — лібретто М. Старицького, муз. М. Лисенка; ,,Човен" — сл. Є. Гребінки, муз. М. Лисенка; ,,Безмежнеє поле", — слова І. Франка, муз. М. Лисенка; ,,Свято в Чигирині" — слова Т. Шевченка, муз. М. Лисенка. Ця платівка стала винятковим вкладом у дискотеку української клясики. До цього причинилось не лише прецизне співацьке виконання згаданих творів, але й довершений музичний супровід відомого піяніста Лео Баркіна, загальний вигляд альбому, з інформаціями у трьох мовах, — українській, англійські й і французькій та з чудовими графічними ілюстраціями до кожого твору, що їх виконав мистець Мирон Левицький.

Відгуки на цю платівку, як і можна було сподіватися, прийшли суцільно позитивні. Їх багато — не лише пресових, але й листовних: від музикологів, пресових рецензентів, радіо-коментаторів, письменників, артистів і звичайних ентузіястів співу. Зацитую тут декілька:

,,Появилося видання української музики, у виконанні Йосипа Гошуляка... Нарешті українець і чужинець можуть почути музику, що робить нас гордими за себе, а чужинців змусить визнати нас музично розвиненою нацією". (О. Хмурович, ,,Гомін України", 4 травня 1968 р.).

,,Ця платівка унікальна. Йосип Гошуляк належить до найкращих наших сучасних співаків. Він серйозний мистець з ліричним голосом м'якого приємного забарвлення. Ця платівка поєднує в собі досконале виконання, добрий репертуар і небачене ще на цьому континенті зовнішнє оформлення". (,,Молода Україна", травень 1968 р.).

,,Ваш вибір творів дбайливий і стилево витриманий... Дуже гарне зовнішнє оформлення. Прегарні ілюстрації М. Левицького. Цінні переклади текстів, світлини і дані про композиторів... Взагалі, наскільки знаю, це перше цього роду видання у нас..." (В. Витвицький, лист).

,,Слухаю її (платівку) не один раз і буду слухати... Ви артист, яким я (мусіли б і всі українці бути) гордий... Ви співаєте прекрасно і з повним розумінням співаного... Ваша платівка буде гідною історичною пам'яткою..." (П. Маценко, лист).

,,Приємно було почути знайомі і незнайомі (,,Дума" Гайворонського") речі у справжньому артистичному виконанні... Унашій дискотеці, де зібрані самі лише перлини світової музики. Ваша платівка не випадає з ряду". (І. Качуровський, лист).

,,Таке мистецьке оформлення мені доводиться бачити вперше в житті. Щодо вашого голосу й інтерпретації виконуваних сольоспівів — мені є милим обов'язком висловитись справді з найкращими суперлятивами. Тембр і соковита барва Вашого голосу, а ще більше культура подавання разом із виразистим ,,драматичним нервом" прямо хватають за серце і глибоко зворушують..." (Д-р Стон-Балтарович, лист).

,,Дякувати Вам є за що. Від талановитого оформлення платівки (незрівняний Мирон Левицький), від культурних, стислих коментарів, тримовних текстів і надзвичайно вдумливого добору пісенного репертуару до незрівняного Вашого виконання — все на найвищому рівні!(...) За своє життя я чув багато чудових співаків і добре зроблених платівок. Але Ваше виконання, щиро кажу, прозвучало для мене й моєї дружини, як відкриття. І не тільки для мене... Ганна Шерей, що не тільки розуміє, а й глибоко відчуває пісню, висловилась приблизно так: ,,Та ж він стоїть на рівні того найкращого й найкультурнішого, що має сучасна Україна взагалі". (Гр. Костюк, лист).

У цьому ж тоні відгукнулися й канадські музичні критики.

На цій платівці Йосип Гошуляк репрезентує себе, як один з найкращих басових голосів нашого світу..." (Дейвід Робертсон, ,,Ди Солт Дейлі Стар").

,,Я щасливий, що Ваш альбом тільки підтвердив мою опінію про Вас —великого баса світового засягу". (Дейвід Робертсон, лист).

,,Співак із багатющим голосом..." (Кляйд Ґілмор, ,,Ди Телеграм", Торонто).

Платівка знайшла дорогу до Чехо-Словаччини, до Польщі, до Львова і Києва. Ось що написав у листі до артиста київський музиколог І. М. Лисенко:

,,Сьогодні ввечері в мене було свято — я був у полоні Вашого феноменального голосу, який мені дуже сподобався. Намагався віднайти схожість з нашими басами, але все було надаремне. Та, очевидно, цього і не слід робити, бо Ваш голос, винятковий за красою і силою звучання, не має своїх родичів".

Та мабуть найцікавіші відгуки одержав Йосип Гошуляк у кількох листах від відомого музикознавця і письменника Григорія Нудьги зі Львова:

,,Ваш дарунок, — писав він до нього в листі з 18 квітня 70 р., — був для мене несподіванкою і великою радістю. Як ви чудесно співаєте, яка висока культура голосу, розуміння змісту твору... Дякую Вам за ті рідкісні хвилини доброго почуття, які я мав, переслуховуючи платівку з відомими і забутими речами нашої клясики..."

У чергових листах Нудьга пише:

,,Найбільше мене радує те, що Ви, славний наш артист і громадянин, маєте намір до концерту включити думи і пісні історичні епічного характеру... Це чудесно. Скажу Вам, що за останні 5 років у нашій суспільності, особливо молоді, пробудився величезний інтерес до дум...З пісень історичних непогано б було включити до репертуару ,,Козак Супрун" (в обробці Ніщинського), ,,Козака несуть" (Лисенка), ,,Ой на горі вогонь горить" (козацький реквієм!), ,,Ой, щож бо то за ворон",Ой, сів пугач", ,,Стоїть явір" та ін. Не знаю, чи все це є в Вас...

,,Гарно там виходить у Вас мужній спів дум. Мені чомусь здається, що Ви могли б оживити, дещо змодернізувати і надати нового життя цьому дуже оригінальному і серйозному жанрові, а до всього ще такому характерному виключно для української культури. Для світової музичної культури це було б непересічне відкриття, адже таких явищ не так-то й багато, щоб про них забувати..."

,,Прочитав уважно усі три вирізки з рецензіями на Ваші концертні виступи і подумав: як добре, що Ви є і що можете представляти нашу все таки мало знану культуру, своєрідний стиль українського співу. Був дуже задоволений, коли вичитав, що й іноземці запримітили, яку велику ролю у нашому пісенно-музичному мистецтві відводиться слову. Воно є домінантним мабуть і в інших слов'ян, ім'я яких, цілком можливо, походить від слова і любови до нього. Колись, іще 1874 р., французький учений, письменник і міністер освіти А. Рембо слухав у Києві кобзаря Остапа Вересая, і був вражений не тільки красою поетично-музичних творів та незвичайно талановитим виконанням, а і тією увагою до слова, до змісту, що є характерною рисою наших співаків.

(Продовження буде)

Не кваплиться з будівлею палацу культури...

,,Будівництво палацу культури на 1,200 місць веде трест ,,Білоцерківхімбуд". Введення в експлуатацію — 1977 рік" — такий видніє напис на величезному щиті, що стоїть біля розпочатої засніженої будови — інформує київська ,,Культура і Життя". Як це може бути, щоб в Білій Церкві, де є гарні дев'ятиповерхові будинки — дитячі садки, школи, магазини, а такої ,,невід'ємно-складової" частини як палац культури зовсім не видно. Вже ось четвертий рік будується палац і тільки фундаменти... А щоб якусь надію мати, також даремно, навіть бо матеріялу потрібного, щоб продовжувати будову, ще й досі не привезено. Від 1974 року цим будуванням палацу займались різні трести, а потім один по одному втрачали охоту. Гірш усього [illegible]е, що вже споруджене починає псуватися і від надмірної вологости подекуди осипається штукатурка. А в тресті ,,Білоцерківхімбуд" ніби цього не бачать і не дуже цим хвилюються, мовляв, ,,є важливіші об'єкти, їм більше уваги, а з цим ще встигнемо..." Іншими словами, як до сьогодні в Білій Церкві змогли обходитися без палацу культури, то не такий то він уже важливий — обійдеться без нього й надалі...

Пам'яті дружини Дж. Діфенбейкера

І вже не чутимем,
Як море в беріг б'є...
М. Зеров

У середу, 22-го грудня минулого року померла в Оттаві на 74-му році життя Олів Діфенбейкер, дружина колишнього прем'єр-міністра Канади. Багато з українців у Канаді й поза нею знали Олів як вірну супутницю Джона на всяких імпрезах, святах, бенкетах, виступах, і кожному було б дивно, якщо б Діфенбейкер появився без неї в таких офіційних функціях. Все ж мало хто з нас мав змогу спостерігати Олів у приватному житті, як запопадливу господиню дому, віддану дружину й ,,жрекиню домашнього вогнища". Власне підписаному довелось на одній із поїздок по південних морях зустрітися з Олів і Джоном і провести деякий час у їхньому товаристві.

Було це в грудні на Барбаді в 1972 р. Наш корабель ,,Кунгсгольм" причалив до Бріджтавнського порту й у мене виринула думка зустрітися з Діфенбейкером, щоб познайомитися з його враженнями з недавньої подорожі в Україну. З преси я знав, що Діфенбейкери проводять Різдво на Барбаді, все ж мені не було відомо, де, в якому готелі. Ввічлива обслуга корабля сконтактувала мене з місцевою ,,службою безпеки" й незабаром я довідався, що Діфенбейкери живуть на західньому побережі в т.зв. Корал Ріф Клюбі. Я подзвонив туди й через кілька хвилин говорив із Олів; Джон, як виявилося, був на ранньому проході над морем. Пані дому запросила мене до них на 11-ту годину перед полуднем; вілла ,,Флямбоянт" в Корал Ріф Клюбі.

Коли я приїхав на місце, Олів ждала мене перед віллою, читаючи газету. Привітавшися, я вибачився, що не ,,в токсідо", й, пожартувавши про вінніпезьку й саскачеванську погоду (,,твенті файф белов"), я передав офіційне запрошення, своє й команди корабля, на прийняття й концерт по полудні на ,,Кунгсгольмі".

— На жаль, це не піде, тому, що ми з чоловіком маємо бути в той час на зібранні барбадського Сенату. А ось і Джон — сказала Олів, коли з вілли вийшов чоловік.

Джон був тільки в купелевих штанцях (теж не ,,в токсідо"), відсвіжений, обсмалений. В присутності Олів при лімонаді (бо ж і спека була барбадська!) ми провели яких півтори години, розмовляючи про Україну, Совєтський Союз, Канаду, ,,двомовність і багатокультурність", одним словом про актуальні проблеми того часу. Олів була з нами, хіба що треба було відібрати телефон, замовити таксі, чи щось подібне. Так і видно було, що вона не хоче, щоб Джон турбувався цими дрібницями.

— Крім жінки має Джон іще й ефективну секретарку в особі Олів — промайнуло мені думкою.

сл.п. Олів Діфенбейкер

Вернувшися від однієї з телефонних розмов, вона делікатно пригадала Діфенбейкерові, що через яких двадцять хвилин прийде по них таксівка, щоб завезти їх на обід до Спікера барбадського Сенату. Я зрозумів, що треба прощатися й ще раз виявив свій жаль, що не зможу їх погостити на кораблі. Джон вияснив, що вони йдуть на зібрання Сенату, востаннє перед Різдвом. Якщо я хотів би прилучитися до них, були б ,,дуже раді". Ясна річ, я зразу погодився й ми опісля в трійку провели пополудне в барбадському Сенаті, стрінувшися перед входом в означеному часі. Я був свідком, як спікер і члени Сенату вітали Діфенбейкерів, а попри них і мене, ,,роял комішнера" — ми сиділи втрійку в галерії), опісля, як розглядали всякі справи.

Після якої години перебування у сенатській кімнаті Олів шепнула чоловікові, що виходить за справами в місто, а мені те саме. Я рішив використати нагоду, щоб разом — як ,,асиста" — вийти з назагал нецікавого зібрання, наради якого зосереджувалися коло чисто місцевих справ. Я стиснув руку Джонові, шепнувши ,,Гуд бай — Меррі Крістмас!" і вийшов разом з Олів, ніби її ескорт. Ми вийшли на подвір'я, а потім на гомінку вулицю. Олів заявила, що йде ,,шопінг" — за господарськими закупами; ми попрощалися, побажавши одне одному ,,веселих свят". Я подався на свою улюблену ,,огрівану" пляжу на південному березі острова коло Яхт-Клюбу, — вона в місто.

І не думалось тоді, що це остання наша зустріч на цьому світі...

Під Різдво 1976 р. я чомусь мимохіть згадував цю зустріч із грудня 1972. В той час десь далеко на півночі догоріла ця шляхетна жінка, жінка, що любила південні моря, сонце, погоду, природу й... свого Джона.

Цього року Джон Діфенбейкер святкує різдвяний час сам на Барбаді. Пише спогади. И напевно в них буде багато рядків присвячених невідступній Олів. Рядків і міжрядків, сповнених сумом і тугою за тим, що безповоротно минуло. Тільки пошум моря буде такий сам, як був колись, і нагадуватиме сонячні дні, що відійшли в незабудь...

Яр. Рудницький

ВИСТАВКА ДІТЕЙ У ЛІВІНГСТОНІ

— Учні сьомої кляси місцевої української парафіяльної школи св. Івана Христителя візьмуть участь в мистецькій виставці, що її влаштовують кожного року католицькі парафіяльні школи повіту Ессекс в Ню Джерзі. Цьогорічна виставка, в якій беруть участь заздалегідь вибрані класи поодиноких шкіл, відбудеться в п'ятницю, 4-го лютого, починаючи від год. 12-ої вполудне до 9.30 учечорі, і в суботу під час цілого дня в крамничковому центрі т. зв. Лівінгстон Молл. Учні сьомої кляси школи св. Івана Христителя, які від кількох тижнів приготовляються до виставки під керівництвом своєї учительки проф. Галини Гураль, виставлять свої керамічні вироби з українською тематикою.

„РЯТУЙТЕ ФЕДОРЕНКА"...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Другий раз арештували його 1967 р. та звільнили 1972 р.

В 1974 р. він подав заяву в Президію Верховної Ради та Міністерства закордонних справ про відмову від совєтського громадянства та просив дозволу на виїзд закордон.

В Західній Німеччині проживає його сестра Валентина, замужем Хорват.

16 вересня 1974 р. Федоренко перейшов кордон і був виданий Чехо-Словацькою владою. Йому запропонували компроміс—півтора року психушки, якщо він визнає, що його погляди хворі.

В березні 1975 р. був засуджений на 15 років за ,,антирадянську пропаганду" та ,,зраду батьківщини" На суді заявив протест проти совєтської колоніяльної політики, про право України бути незалежною державою.

26 квітня 1975 р. зголосив голодівку проти незаконного засуду. Голодівка тривала 98 днів.

10 грудня 1975 р. в день загальної голодівки в'язнів Владимирської тюрми він почав безтерміну голодівку в знак протесту проти порушення совєтським урядом Декларації прав людини і проти анти-української політики.

1 лютого 1976 р. всі політв'язні Владимирської тюрми відбули голодівку солідарности з Федоренком.

З черги прийшла серія знущань і тортур: карцер, припинення штучного харчування, насильне зв'язання, заборона носити вуса (традиція для українців — їх насильно зголили.

Безприкладна голодівка продовжується, як і продовжуються тортури та знущання над ним вже більше року.

Обливання окропом — нова форма тортур, яка застосовується у Владимирській тюрмі.

Погіршення режиму, терор у тюрмах і таборах Союзу ССР ми пов'язуємо з односторонністю детанту, непринциповісті Західних держав, які йдуть і детант на поводі у Брежнєва та Андропова, яким потрібна західня економічна допомога, а не західня свобода інформації, свобода сумління—елементарні людські права, які вже давно існують в буржуазно-демократичних країнах.

Ми звертаємося до Вас — люди совісти, демократи, громадські організації, церкви, робітничі профспілки — рятуйте наших товаришів, рятуйте Василя Федоренка.

Боріться за здійснення заклику Міжнародної Амнестії ,,Звільнення в'язнів совісти у всіх країнах".

Владимир Буковський
Леонід Плющ
22 січня 1977 р.

Комітет Року Української Жінки припинив свою діяльність

Дня 21-го жовтня ц.р., у приміщенні УККА у Ню Йорку відбулося кінцеве засідання Комітету Року Української Жінки. Як відомо—цей Комітет постав у квітні ц.р. із ініціятиви жіноцтва при Українському Конгресовому Комітеті, як одна з його комісій. Завданням Комітету було—використати Міжнародний Рік Жінки (1975), щоб скріпити нашу спроможність і станути в обороні жінки-в'язня.

У засіданні взяли участь —окрім голови Л. Бурачинської і дир. І. Базарка, представника УККА — члена Комітету,—Стефанія Букшована, секретарка Комітету, Дарія Бойдуник—касирка, Раїса Куделя і д-р Софія Карпінська — члени. Обширний звіт, що його зладила й розіслала перед тим голова—одобрено. Він обняв усі виступи й акції Комітету Року Жінки, а саме—влаштування дня 8-го березня, як Дня Молитви за поневолену українську жінку, численну участь у Світовій Жіночій Конференції у Мехіко з різними проявами Української делегації, як виступи на ,,Трибуні", Пресова Конференція, влаштування інформаційного станку і прийняття для делегаток, вручення нашої петиції президентові Конференції, і врешті найбільш успішної з усіх—голодової маніфестації. Далі співпраця у Дні Жінки-В'язня 21-го вересня 1975 р. у Ню Йорку, який закінчився походом під будинок ОН і врученням петиції з 30,000 підписами з домаганням амнестії для жінок-в'язнів. Подібну петицію, звернену до президента Форда з 10,000 підписами вручено в Стейт Департаменті 3-го березня 1976 р. На закінчення діяльности Комітет Року Жінки влаштував імпрезу ,,Поклин Жінці-В'язневі", получену з голодною трапезою, метою якої були зблизитися з жінками-в'язнями в Україні. Такі імпрези відбулися у Ню Йорку, Філядельфії і Балтиморі.

Присутні висловились до звіту. До нього були ще численні прилоги, а саме звіти поодиноких осіб, що взяли більш активну участь у поодиноких акціях. Діловодство комітету складено в архіві УККА.

Всі присутні погодились із тим, що Комітет виконав своє завдання хоча діяв тільки 8 місяців і в невеликому складі. Комітет постановлено розв'язати аж до тієї хвилини, коли якась нова акція чи потреба покличе його до діяльности в новому складі.

Л.Б.

БОГДАНСЬКА І САВИЦЬКИЙ ВИСТУПЛЯТЬ В НЮАРКУ

Нюарк. — У рамках Образотворчої Виставки Українських Мистців, влаштованої з нагоди 200-річчя Америки, тут, у неділю, 6-го лютого ц.р., о год. 3-ій по пол., при 49-ій Вашінгтон стр., Роман Савицький виголосить доповідь ,,Українські мелодії в американській музиці". Виступатиме також піяністка Таїсса Богданська, виконуючи фортепіянове сольо.

В. БУКОВСЬКИЙ У ПАРИЖІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

мирської тюрми на теми розв'язки національного питання.

Лист звернений до М. Подгорного, голови Президії Верховної Ради СССР. Отже — лист мусів виходити з т. зв. легальних позицій. Годі собі уявити, щоб у листі до ВРади в'язні могли говорити про розподіл імперії. А крім того: лист має намір стати базою для винесення національної проблеми в Београді, тобто — знов же в офіційний, чи — як кажуть — легальній площині. Тому в ньому слід тільки привітати, що росіяни стверджують факт, що в СССР ніколи не було свободи в виявленні волі поневолених народів: ніхто й ніколи їх не питав, хочуть вони належати до СССР, чи ні. Тим більше слід привітати пояснення В. Буковського, який привіз цей документ у вільний світ: лист є виявом не ініціятиви ,,старших братів", а скорше їх почуття вини, що вони досі цією справою займалися надто мало...

Але... Годі не сказати, що пропозиція російських політв'язнів, хоч і являє свого роду новість, хоч і спирається на пропозиції — як каже В. Буковський — вірменських політв'язнів, — висуває для нас перестарілий проєкт референдуму ,,в національних республіках".

Референдум ми провели Універсалами 1917-19 років та підтвердили їх морем крови у часі Визвольних Змагань і опісля. Отже — референдум для нас — справа не актуальна. Але слід вітати зрозуміння деяких росіян, що національна проблема в СССР не розв'язана, як твердить офіційна ідеологія та політика. І від розмов на цю тему з В. Буковським ніхто не повинен би відмовлятися. Тим більше, що він пропонує якусь спільну акцію в Београді.

При всіх приємних сторонах цієї проблеми, станемо в обличчі дуже делікатної справи тактичного порядку: в Београді важко було б дискутувати питання суверенности УНР, коли мова про офіційну площину. Але Београд це — нагода офіційно шпилити Москву. Отже?

Отже, перед нами питання багатоплощинности нашої акції у тактичній площині. Багатоплощинності, що не порушувала б наших стратегічних цілей та не суперечила б нашим непорушним засадам суверенности народу поневоленого, але й державного.

Не входячи в питання способу розв'язання цього складного питання, слід сказати, що — не можна відмовлятися від жадної нагоди шахування окупанта. На будь-якому форумі.

Замість квітів для Дорогого
бл. п. Андрія Чапельського
зложили по 10.00 доларів на Стипендійний Фонд Семінаристів в Бразилії:
Неонілія Мечник, Ольга Чипак, Дарія Каранович, Галя Клим, Таїса Богданська. — Разом 50.00 долярів.

В ВІСІМНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
моєї Незабутньої МАТЕРІ
бл. п.
ОЛЕКСАНДРИ з ЛІНИЦЬКИХ
МАРКОВИЧ
був. артистки ЛАВРОВСЬКОЇ
буде відправлена
ПАНАХИДА
в неділю, 6-го лютого 1977 року о год. 11:15 ранку
в катедральному храмі Непор. Зачаття Пречистої Діви Марії
816 N. Franklin Street у Філядельфії, Па.
До участи в Панахиді сердечно запрошую: Приятелів, Артистів, Учнів та Знайомих.
Проф. ЗОЯ МАРКОВИЧ — донька

Ділимося сумною вісткою, що несподівано, 31-го січня 1977 р. на 52 р. життя, відійшов у Вічність, наш Найдорожчий МУЖ і ТАТО
бл. п.
ІВАН ОКОПНИЙ
народж. в Ожидові, пов. Золочів, Україна.
ПАНАХИДА за Покійного у вівторок, 1-го лютого, о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Cecylo and Warren 205 S. Main St., Menville, N.J.
ПОХОРОН в середу, 2-го лютого 1977 р. о. год. 8:30 ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. Михаїла при S. 3rd Avenue, Menville, N.J. Тлінні Останки Покійного будуть зложені на цвинтарі Серця Христового, Hillsboro, N.J.
Горем прибиті:
дружина — ІВАНКА
доня — МАРІЙКА (5 років)
стриєчний брат — МИРОСЛАВ з родиною
Ближча і дальша Родина в Америці, Канаді й Европі

По довгій недузі, померла в Ню Йорку дня 28-го січня 1977 р. наша Улюблена МАМА і БАБЦЯ
бл. п.
ОЛЬГА БІЛИНСЬКА
з дому ЛУЦЬКА
вдова по інженерові Михайлові, на 90 році життя, залишаючи дочку, сина з дружиною, внуків, брата і сестру та численну родину в Америці, Канаді й Аргентині.
ПОХОРОНИ відбудуться 1-го лютого 1977 р. з церкви св. Юра на український цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Веселі ім'янини-вечерниці

81-ий Від. СУА ім. О.Степанів у Детройті, Міч., влаштував Веселі-вечерниці — ім'янини.

Второваним шляхом котиться життя кожного Відділу Союзу Українок, і за роки існування вже виробилась певна традиція та напрямок праці. Майже щороку повторюються ті самі, або подібні імпрези, але минулий рік для 81-го Від. був незвичайним. Вже понад рік членство працювало над великим проєктом, присвяченим 200-літтю Америки і 100-літтю українського поселення — відтворення української народної та історичної ноші в мініятюрі.

За ініціятивою довголітньої і працьовитої голови Відділу Дарії Яворівської та завдяки наполегливої праці членства, створено 37 модельок-ляльок — історичних персонажів і ноші з різних частин України. Відділ має щастя мати в своєму складі Софію Дольницьку, знану мисткиню з праці над ляльками, що поділилась своїм досвідом і вмінням з нашими членами.

Виставкою-моделями вже користувався не лише Союз Українок, але й українська громала Метрополії Детройту, як і поза нею.

Більшість членів Відділу брала активну участь у праці, кожна в міру своєї спроможности, але промоторами були голова Д. Яворівська та О.Папіж, що горіли завзяттям і ентузіязмом. Кожна моделька докладно вивчалась із знімок, з описів, часом відтворювала з пам'яті; кожну деталь докладно обговорювано і вдосконалювано.

81-ий Від. тісно співпрацював з українською громадою Детройту, а зокрема з округою СУА. Успіхи Відділу поділяла вся громада.

Щоб відсвяткувати завершення проєкту й відмітити співпрацю громади в ньому, Відділ підготовив Веселі Вечерниці-Ім'янини, присвячені найменуванню ляльок. Союзянки й члени української громади метрополії щиро відгукнулись на наш заклик і спонзорували (стали „кумами") 26 ляльок. Серед спонзорів були індивідуальні особи, як також і організації. Леся Сакс, організаційна реф. Окружної управи, „кумувала" аж двом моделькам, склавши одна з перших 100 дол. Веселі Вечерниці відбулись 24-го жовтня в залі української католицької Церкви св. Михаїла в Дірборні о год. 4-ій по полудні.

Вже зі самого ранку членки 81-го Відділу та їхні чоловіки працювали: звозили ляльки, встановлювали їх, чіпляли стрічки, розміщували написи, декорували залю, застелювали й декорували столи, готували обід.

Веселі Вечерниці-Ім'янини відкрила містоголова відділу Тетяна Назаренко й попросила до головного столу о.крилошанина І.Прокоповича та представників від Окружної Управи та громади. Привітавши союзянок і гостей та подякувавши всім спонзорам, що так щиро відгукнулись на заклик Союзянок, Т.Назаренко прочитала лист від голови Відділу Д.Яворівської, котра вітала своїх членів зі святом і жалкувала, що якраз була відсутня.

Дальше ведення програми передано Ірені Чучман, яка коротко подала історію лялькового проєкту і почала церемонію представлення „кумів", зазначуючи яку модельку спонзорується і як її названо.

Евген Василина ескортував кожну „куму" чи „кума" до ляльок-модельок; пані М.Колтик та А.Стефанюк декорували їх вишиваними котильйонами. Виготовляються грамоти-метрики, котрі в скорому часі розішлються „кумам". Почесне кумівство надано голові Відділу Дарії Яворівській (у її неприсутності заступав чоловік — Я.Яворівський) та Олені й Василеві Папіж, які не лише багато попрацювали над проєктом, але й зберігають цілу колекцію у своїй хаті.

Мистецьку програму провадила О.Лісківська. Містоголова Відділу Тетяна Назаренко прочитала гумореску „Муки творіння", власного пера, в котрій описала цілу епопею нашого задуму й праці. Присутні реагували з великим зацікавленням, захопленням і задоволенням.

81-ий Відділ мав нагоду поділитись з гостями здібностями й талантами свого членства, що є досить різноманітні. Вже давно Відділ задумував створити свій хор. Користуючись тим, що багато пань є співучі, а чоловік Т.Назаренко, відомий мистець-бандурист Григорій Назаренко, згодився керувати, а (дочка Маруся акомпаньювати), було створено женхоранс. Виступ женхорансу приємно здивував присутніх своїм виконанням. Хор виконав: „Ой, за гаєм, гаєм", „Ой, у вишневому садочку", „Ясени", „Садом, садом кумасенько". На закінчення мистецької частини маестро Гр.Назаренко проспівав жартівливі пісні: „Ой, у мене був коняка" та „Сіяв мужик гречку". Щедрими оплесками присутні висловили своє захоплення програмою.

Ведуча програмою О. Лісківська, попросивши о. крилошанина І.Прокоповича поблагословити страви і прочитати молитву, запросила гостей до обіду.

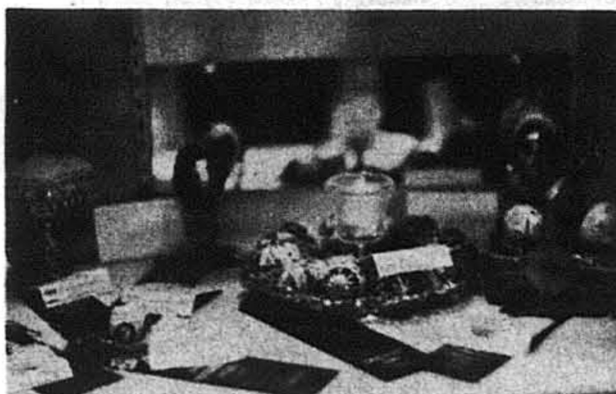
Обідом, що його приготовили пані з Відділу під вмілим і енергійним керівництвом О.Василини та О. Ніньовської, закінчено вечерниці.

Вечір пройшов у милій товариській атмосфері. Гості ще довго не розходились, обмінюючись враженнями. У всіх було побажання, щоб влаштовувати більше вечорів такого характеру, де українська громада може відпружитись, культурно розважитись й ближче пізнати один одного.

Під час святкування розіграно кілька ляльок, і хоча прибуток був невеликий (100 дол.), його вислано на Фонд Музею СУА в Ню Йорку. Кошти, одержані від спонсорства Відділ відклав, до спеціяльно створеного фонду „ляльок", що вживається лише для направи-оновлення існуючих експонатів, або для створення нових.

О.Л.

Ще про виставки українського мистецтва

Виставка Ірини Адамчук в Рочестері.

У більших, а деколи й менших, скупченнях українських поселень в Америці влаштовується різнородні виставки українського мистецтва. Звідомлення про такі виставки появляються в нашій щоденній пресі чи інших журналах. Та, дотепер ніде не писалось про небуденні виставки влаштовувані в центральній бібліотеці міста Дейвенпорту, стейту Айова. Небуденність тих виставок полягає в тому, що вони відбулись в місцевості, в якій немає українських поселенців. А з тим немає там жадних українських товариств, клюбів, а навіть церкви.

Навесні минулого року дві виставки влаштувала студентка Пальмер коледжу хіропрактики — Ірина Адамчук з Рочестеру, Н.Й., яку в минулому двічі нагороджено стипендією УНС.

Перша виставка обіймала ділянку писанкарства. Краса самих писанок була збагачена фотокарточками, та святочними картинами, з доповненням приладдя до писання писанок, та короткої характеристики їхнього походження і значення символіки.

Друга з черги виставка була уже різнородніша. Писанки, вишивки (хрестиковий спосіб), кераміка, різьба та інкрустація, часом своєї питомої краси українського мистецтва притягали очі глядачів — не-українців. Ця виставка, як зрештою і перша обіймала мистецькі експонати виконані Іриною Адамчук, з доповненням докладного опису кожної ділянки мистецтва, мапи України, та значення символіки.

Відгук американців був дуже позитивним, а організаторка одержала багато ґратуляцій. Треба ще згадати, що її батько Стефан Адамчук був виконавцем інкрустаційних предметів — альбом, тризуб, хрест і папіросниця.

Окрім вищеназваних виставок, у цьому самому місті, восені 1976 р., в рамках стейтової виставки „Міссісіпі Веллі Фейр", влаштовано виставку українського писанкарства. В цьому контесті українські писанки здобули першу і другу нагороди. На увагу заслуговує факт, що українські писанки виконали не-українки — Нелда Паустейн і її сестра Евелин.

Перша із названих пань, вступивши принагідно до української крамниці в Міннесоті, так захопилась красою українських писанок, що опісля сама вивчила штуку писання писанок і за порадою Ірини Адамчук передала їх на згадану виставку.

Саме такі передприйняття заслуговують на увагу. Жаден найгучніший „замкнений" український бенкет не матиме так вагомого значення для поширювання правди про недосягнену іншими красу українського мистецтва, як згадані виставки. Студентці Ірині Адамчук, як і паням Нелда і Евелин, належить велике признання за труд і працю в ділянці пропаґування серед не-українців краси нашого чудового мистецтва. В цьому році Ірина кінчає свої студії, а опісля має замір присвятити, в міру спроможностей, можливо найбільше часу суспільній праці.

І. Лико

Свято-Михайлівський Релігійно-Громадський Центр у Філядельфії

Рік тому створена парохія Української Католицької Помісної Церкви св. Архистратига Михаїла у Філядельфії, парохом якої є о. Лев Любинський, і якого висвятив і приділив для тієї парохії Блаженніший Патріярх Йосиф, закупила 16 акрову площу в північній Філядельфії.

Ту площу посвятив під будову репрезентативного храму Патріях Йосиф 21-го вересня, 1976 р., відправивши там Торжественну Архиєрейську польову Службу Божу. На площі міститься мурований дім (22 кімн.) та інші будинки і прегарний кількаакровий овочевий сад. Ціла посілість положена в найкращій дільниці „Нової Філядельфії"—точніше на північних периферіях міста. Туди переселюється багато українських родин, з південних дільниць міста.

На площі є всі можливості розбудувати великий релігійно-громадський осередок, де можна буде плекати свої релігійно-національні традиції, а головно організувати молодь при парохії та здержати її від винародовлення, а українську обрядову спадщину врятувати від латинщення. Кожна молода людина найде там ділянку свого зацікавлення у рамках великої парохіяльної громади чи то при церковних брацтвах, чи то в церковнім хорі і т.д. подібно як при парохії свв. Володимира і Ольги в Чікаго, або в Свято-Покровськім Центрі в Клівленді.

Парохія св. Михаїла стоїть повністю і всеціло за Патріярхом Йосифом та впроваджує в практику всі постанови Архиєпископських Синодів і Патріяршої Конституції. Після зроблення контракту 22-го грудня м.р., парохія перебрала площу з будинками в посідання.

Нова адреса пароха о. Лева Любинського, та парохіяльного Уряду є: 1013 Fox Chase Road, Jenkintown, Pa. 19046, Tel.: 887-0414.

Найближчий крок у розбудові Редігійно-Громадського Свято-Михайлівського Центру буде будова тимчасової молитовниці і старечого дому.

Юл. Колтун

Пам'яті Івана Дубровського

Іван Пилипович Дубровський народився у заможній селянській родині („куркульській"), що дало привід большевицькій владі в кінці двадцятих років і до самої Другої світової війни переслідувати його як „ворога народу". Після закінчення семилітньої народної школи в 1929 році з великим трудом, при допомозі друзів батька Покійного і на підставі документів „маломіцного середняка", він вступив до технічної школи механізації сільського господарства, яку й щасливо закінчив у 1933 році.

Про вступ до вищої школи він міг лише мріяти, бо „куркульське походження" йому це унеможливлювало. Спочатку працював водієм вантажного авта в радгоспі, а пізніше (1934 рік), знову при допомозі друзів влаштувався техніком-механізатором у Машино-тракторній станції (МТС). У 1937 році його викрито, як внука „куркуля" і звільнено з праці. Якийсь час він був без праці, але знову вірні друзі ((колишній вчитель математики в семилітній школі, в той час був директором зразкової середньої школи) влаштував сл.п. І. Дубровського як ляборанта кабінету фізики своєї школи. В 1938 році він ще допоміг Ів. Пилиповичові вступити на річні курси вчителів української мови, які він з великим успіхом закінчив і почав свою нову працю в сільській школі далеко від міста народження. Закінчення цих курсів і праця в школі, автоматично давали право вступити до Харківського педагогічного інституту (Заочний відділ), який сл.п. І. Дубровський успішно закінчив у 1941 році, саме в час вибуху війни.

Через хворобу (важка операція) був звільнений від військової служби. З приходом і окупацією німцями Харківщини, сл.п. І. Дубровський займав різні відповідальні становища: був директором семилітньої школи, головою Валківської Просвіти, редактором тижневика „Українське слово" Валківської райуправи, аж до виїзду на еміґрацію.

По закінченні війни з перших же днів включився в активне українське громадсько-політичне й культурне життя у Ваймарі (Український допомоговий комітет). Із захопленням совєтами Тюрингії, виїхав з Харківською групою далі на захід (Гересфельд, Гросс Гессен), де продовжував активну працю на становищі заступника голови Допомогово комітету. Пережив страшні дні дикої репатріяції „на родіну", був разом з Харківською групою на чолі з В. Доленком, проф. М. Ветуховим, С. Підгайним та іншими, інтернований американцями, як совєтський громадянин, протягом трьох місяців. Совєти вимагали видачі всієї групи, але після багатьох мішаних комісій і слідства за наказом генерала Д. Айзенгавера їх не видано совєтам і перевезено до звичайного табору втікачів.

Далі, праця комендантом українського табору в Гересфельді, учителем української мови й літератури у старших клясах гімназії в таборі Корнбергу 1948-49 роках, був керівником канцелярії філії ЦПУЕ (Центральне представництво українських еміґрантів, Німеччина) у Франкфурті над Майном, де керівником Філії був проф. М.О. Ветухів.

1949 року виїхав з родиною до Австралії, де з перших днів також включився в українське життя. Став членом редколеґії першого українського тижневика на п'ятому материку в Сіднеї „Вільна думка", майже в кожному числі друкувалися його статті (1949-1955). Навіть після приїзду до Америки продовжував співпрацю з „Вільною думкою" майже до останніх днів.

Із приїздом до Америки швидко включився в українське громадське життя: був членом управи Об'єднання Українців Вашінґтону, а на протязі однієї каденції — головою Об'єднання. Зразу ж по приїзді до Вашінґтону подав ідею будови пам'ятника Т. Шевченкові в столиці вільної землі Вашінґтона на сторінках „Свободи" (червень 1956 року). Ця ідея стала дійсністю: Величний монумент нашому Пророкові стоїть в одній з кращих дільниць Вашінґтону.

Закінчивши своє вельми трудове життя, сл.п. Іван Дубровський міг би сказати: „А життя таке багатогранне й перекрасне, що варто було пройти той складний і важкий життьовий шлях".

Родина і друзі

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЮЛІЯ КІМАН, членка УНС 58-го Відд. в Ютиці, Н. Й., померла на 81-му році життя. Народилася в Україні і стала членкою УНС 1921 р. Полишила в смутку брата і дальшу родину. Похорон відбувся 3 січня ц. р. на цвинтарі православної церкви св. ап. Петра і Павла в Ютиці, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Марія Ковалевська, секр.

ОЛЕКСАНДРА МИСЬКІВ, членка Т-ва Свобода 194 Відд. в Ню Йорку. Н. Й., померла на 76-му ці життя. Народилася в Києві, Україна і стала членкою УНС 1949 р. Полишила в смутку сина Миколу з родиною. Похорон відбувся 8 січня ц. р. на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Е. Манацький, секр.

Д-р ЛЕОНІД РОМАНОВСЬКИЙ — член УНС Т-ва Свобода 25 Відділ в Джерзі Сіті, Н. Дж., помер 2-го грудня 1976 р. на 68 році життя. Полишив у смутку дружину Дануту та сестру Емілію з родиною. Похорон відбувся 4 грудня 1976 р. на цвинтарі св. о. Миколая в Чікаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

МИХАЙЛО ГРИНІШАК, довголітній член УНС Т-ва Запор. Січ 234 Відд. в Елізабет, Н. Дж., помер на 81-му р. життя. Нар. в Надвірній, Зах. Україна, і став членом УНС в 1917 р. Полишив у смутку дружину Таньку, 3 дочки, сина і 9 внуків. Похорон відбувся з церкви св. Володимира на цвинтар св. Ґертруди, Кольонія, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

І. Іваник, секр.

ЙОСИФ ГБУР, член УНС Т-ва Сокіл 336 Відд. в Клівеленді, Огайо, помер 27 грудня 1976 р. на 85 р. ж. Став чл. УНС в 1928 р. Полишив у смутку сина Михайла і дочку Марію. Похорон відбувся 30 грудня 1976, на цвинтарі Brooklyn Hts. в Клівленді, О.

Вічна Йому Пам'ять!

Гр. Кісіль, секр.

ТАРЗАН, Ч. 7696. — Весільний подарунок

Я гордий і щасливий твоїм чоловіком, дорога Сафі!... Я жалую, що не знайшов твоїх дорогоцінних каменів...

Мої друзі! Я переконав-

Що це належить до вас — прийміть це як мій весільний подарунок!